

Onderwerp Vergoeding huisraad inzamelende kringloopbedrijven voor grondstofstromen en aanwijzing RataPlan als inzamelaar van huisraad	
Nummer	2021/157407
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	BBOR
Auteur	Westerhoven, M. van
Telefoonnummer	023-5113106
Email	mvanwesterhoven@haarlem.nl
Kernboodschap	Met dit besluit stelt het college de beleidsuitgangspunten en voorwaarden vast waaraan huisraad inzamelende kringloopbedrijven (anders dan Werkpas) moeten voldoen om in aanmerking te komen voor vergoeding van de kosten die ze maken voor de verwerking van hun resterende materiaalstromen. Tevens wijst het college door middel van dit besluit kringloopbedrijf RataPlan aan als inzamelaar van huisraad in de gemeente Haarlem; RataPlan voldoet aan de voorwaarden voor de vergoeding en aanwijzing is nodig om die te kunnen verstrekken. Aanleiding voor dit besluit is het gelijk speelveld waar kringloopbedrijven om verzoeken; wanneer zij een volwaardige dienstverlening op de inzameling van huisraad leveren, staan zij in hun recht voor ontvangst van bovenstaande vergoeding. De vergoeding volgens de voorwaarden geeft de gemeente een sturend instrument om meer product- en materiaalhergebruik binnen Haarlem te stimuleren.
Behandelvoorstel voor commissie Beheer	Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie Beheer, vanwege de financiële consequenties met betrekking tot de vergoeding.
Relevante eerdere besluiten	- Aanwijzen Werkbedrijf Haarlem B.V. als inzamelaar van huisraad en wijziging Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Haarlem 2017, Collegebesluit van 22 mei 2018 (2017/599553).
Besluit College d.d. 20 april 2021	Het college van burgemeester en wethouders Besluit: 1. De <i>Beleidsuitgangspunten en voorwaarden vergoeding kringloopbedrijven</i> (bijlage 1) vast te stellen 2. Kringloopbedrijven die aan de voorwaarden voldoen de kosten voor het verwerken van resterende stromen voor materiaalhergebruik tot een maximum te stellen bedrag te vergoeden. 3. Stichting RataPlan per 2021 in het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening aan te wijzen als inzamelaar van huisraad in Haarlem (bijlage 2) en de

3. Beoogd resultaat

Kringloopbedrijven leveren een belangrijke bijdrage aan de (gescheiden) inzameling, hergebruik en preventie van huishoudelijk afval, in het bijzonder met betrekking tot huisraad. Gemeente Haarlem wil graag dat hun bijdrage aansluit op het gemeentelijke beleid, zoals opgenomen in het Strategisch Plan Afvalscheiding (SPA). Door voorwaarden vast te stellen die recht doen aan de beleidsdoelen, worden de kaders vastgesteld waarbinnen afspraken over vergoeding van resterende afvalstromen kunnen worden gemaakt tussen Haarlem en kringloopbedrijven die huisraad inzamelen. Daarmee stimuleert de gemeente Haarlem product- en materiaalhergebruik in Haarlem en krijgen burgers nog meer service om zich duurzaam van hun huisraad te ontdoen.

4. Argumenten

Dit besluit stimuleert product- en materiaalhergebruik

Met de vergoeding voor de kosten voor hergebruik van resterende materialen doet de gemeente Haarlem recht aan kringloopbedrijven die huishoudens de mogelijkheid bieden om zich van hun huisraad te ontdoen en die daarbij duurzaam te werk gaan; kringloopwinkels zamelen huisraad in van inwoners om deze vervolgens zoveel als mogelijk te verkopen voor hergebruik (tweede leven). Lang niet alles wat binnenkomt kunnen zij verkopen en moeten zij als grondstof of afval afvoeren. Die afvoer bestaat uit materiaalstromen geschikt voor recycling en uit restafval. Duurzame kringloopbedrijven kunnen daarbij hoge percentages voor hergebruik halen: minimaal 85% product- en materiaalhergebruik.² Door in de voorwaarden de lat zo hoog te leggen om in aanmerking te komen, stimuleert de vergoeding kringloopbedrijven hogere hergebruikspersentages te realiseren. In eerste instantie is gekeken naar vrijstelling van storkosten op het milieuplein bij Spaarnelanden. Dat blijkt echter niet mogelijk te zijn omdat de capaciteit niet toereikend is om deze stroom te kunnen innemen.

Dit besluit stimuleert sociaal ondernemerschap

Kringloopbedrijven zijn vaak sociale ondernemers die mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst hebben. Voor deze social return zijn in de voorwaarden voor de vergoeding criteria opgenomen.

RataPlan is een belangrijke partner voor de gemeente Haarlem bij de gescheiden inzameling en hergebruik van huishoudelijk afval

² Kringloopbedrijf RataPlan geeft bijvoorbeeld aan dat 55% van wat zij ophalen wordt verkocht en dus hergebruikt. Van de resterende 45% wordt 30% gesorteerd in 15 materiaalstromen en gerecycled en de laatste 15% is restafval dat moet worden verbrand. Inschatting is dat een dergelijke verdeling ook voor andere kringloopwinkels haalbaar is.

In 2020 nam RataPlan 784 ton huisraad in, waarvan 166 ton aan huis opgehaald. Van de totale input werd 66% verkocht (producthergebruik), 27% afgevoerd als materiaalhergebruik en bleef 7% als restafval over. Een hoeveelheid van 213 ton aan grondstofstromen hoefde daardoor niet als grof huishoudelijk afval te worden ingezameld of via het milieuplein te worden verwerkt. RataPlan voldoet aan alle voorwaarden voor de vergoeding, zowel met betrekking tot milieu als die met betrekking tot social return.

De financiële gevolgen van dit besluit zijn bij benadering bekend

Volledige vergoeding achteraf aan alle in Haarlem actieve kringloopbedrijven (exclusief Snuffelmug) van de gemaakte kosten voor het verwerken van materiaalstromen zou neerkomen op naar schatting € 50.000 per jaar³. De vergoeding heeft betrekking op de daadwerkelijk gemaakte verwerkingskosten tot een maximum van € 50.000 per jaar. Voor RataPlan specifiek bedraagt het maximum voor de vergoeding € 30.000 per jaar. In de Voortgangsrapportage 2021 is het bedrag voor de aanwijzing van RataPlan als inzamelaar opgenomen met ingang van 2021. Vanaf 2022 wordt het financieel effect van de regeling bekostigd uit de afvalstoffenheffing.

5. Risico's en kanttekeningen

1. Kringloopbedrijven zamelen huisraad in die ze kansrijk achten voor verkoop

Dit zogenoemde *cherrypicking* leidt ertoe dat kringloopbedrijven grofvuil niet meenemen, waardoor inzamelaar Spaarnelanden dat alsnog moet weghalen, met als gevolg minder hergebruik en meer kosten. De gestelde voorwaarde dat een kringloopbedrijf een volwaardige inzamelerservice voor alle huisraad moet bieden, ongeacht de kwaliteit, moet cherrypicking voorkomen. Het niet nakomen van deze voorwaarde is te checken via signalen van Spaarnelanden. Mocht blijken dat een kringloopbedrijf toch aan cherrypicking doet, dan vervalt de jaarlijkse overeenkomst met betrekking tot de vergoeding. Hiermee kan het risico van cherrypicking zo laag mogelijk worden gehouden.

2. Niet al de stromen die bij een kringloopbedrijf binnenkomen, komen van Haarlemse huishoudens

De vergoeding geldt alleen voor huisraad die uit Haarlem afkomstig is. Maar bij kringloopbedrijven kan ook huisraad uit omliggende gemeenten binnenkomen, naar schatting 5 à 10%. Dat zijn op zich aanvaardbaar lage foutmarges. In de voorwaarden is opgenomen dat het kringloopbedrijf op transparante wijze moet kunnen aantonen welk deel van de opgegeven hoeveelheden van inwoners van de gemeente Haarlem afkomstig is. Een aanvaardbare benadering van dit aandeel wordt bijvoorbeeld bereikt via een postcoderegistratie van ophaaladressen en van bewoners die huisraad komen brengen.

³ RataPlan scheidt de afgedankte materiaalstroom in 15 grondstofstromen en voert die af naar een recyclebedrijf. De verwerking van deze circa 250 ton kost RataPlan jaarlijks circa € 30.000. Geëxtrapoleerd naar de paar kleinere kringloopbedrijven die in Haarlem actief zijn en die in de toekomst ook eventueel voor de vergoeding in aanmerking kunnen komen, zou dat neerkomen op € 40.000 à € 50.000 per jaar.

De juistheid van de jaarlijkse opgegeven hoeveelheden en kosten moet worden gecheckt

Het kringloopbedrijf moet jaarlijks een transparante monitoringsrapportage kunnen leveren, met daarin de totaal ingezamelde en binnengekomen hoeveelheden, de aandelen verkocht (producthergebruik), materiaalhergebruik van grondstofstromen en restafval en de verwerkingskosten voor het materiaalhergebruik (met facturen). In een proefperiode van een jaar bekijkt gemeente Haarlem of deze monitoring op de afgesproken wijze tot stand komt. Blijkt dat niet zo te zijn, dan vervalt de overeenkomst en de vergoeding voor dat jaar.

6. Uitvoering

Na het nemen van het Collegebesluit en vervolgens behandeling in de commissie Beheer, zal de wijziging van het Uitvoeringsbesluit waarmee RataPlan wordt aangewezen als inzamelaar van huisraad worden doorgevoerd en gepubliceerd. Vervolgens zal met RataPlan een overeenkomst voor 2021 worden aangegaan, die jaarlijks moet worden verlengd. In de overeenkomst worden de wederzijdse afspraken over de dienstverlening en de vergoeding vastgelegd. Vanaf 2022 kunnen ook andere kringloopbedrijven in aanmerking komen voor vergoeding en daartoe tot een overeenkomst met gemeente Haarlem komen.

7. Bijlagen

- Bijlage 1 Beleidsuitgangspunten en voorwaarden vergoeding kringloopbedrijven
- Bijlage 2 Tweede Wijziging Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Haarlem 2019
- Bijlage 3 Was-wordt tabel bij de Tweede Wijziging Uitvoeringsbesluit